

CULTURES

Surten a la llum dues fotografies inèdites de refugiats de la guerra civil a la Seu de Manresa

► Memòria.cat publica unes imatges fins ara desconegudes facilitades pel col·leccionista manresà Joan Vila-Masana i Portabella

S. PAZ/REDACCIÓ | MANRESA

■ «Mai fins ara havia aparegut un document gràfic de refugiats a la Seu. Aquestes dues imatges són una sorpresa majúscula i una alegria immensa. Així qualificava ahir Joaquim Aloy, responsable de Memòria.cat, el portal de webs de l'Associació Memòria i Història de Manresa, un *regal* inesperat: les dues imatges que acompanyen aquesta pàgina i que des d'ahir es poden veure al web manresà. Són inèdites, corresponen a una data indeterminada entre 1937 i 1938, «quan la Seu ja es destina a necessitats de guerra i es pot dir que està salvada», i les ha facilitat el col·leccionista manresà Joan Vila-Masana i Portabella: «ha fet una aportació extraordinària que s'ha d'agrair. És la millor manera de difondre el passat de la ciutat».

Tot i que no presenten una qualitat «òptima» són, remarca Aloy, «d'un valor documental indiscutible». Durant la guerra, Manresa va arribar a acollir més de 3.000 refugiats distribuïts, explica, «entre diferents edificis públics i privats, entre els quals la Seu». Testimonis recollits a Memòria.cat, com Josep Esquius i Josep Roca, així ho expliquen, però ara, subratlla Aloy, «per primer cop en tenim constància gràfica».

Aloy va visitar l'arxiu de Joan Vila-Masana i Portabella amb la intenció de trobar imatges inèdites de la guerra civil a Manresa. «De la Seu, tenim les de Lluís Rubiralta i les de Josep M. Rosal de l'interior de la basílica, quan va estar a punt de ser enderrocada l'any 1936, amb les imatges posteriors a l'assalt al temple i, sincerament, semblava que ja no hi havia d'haver res de nou». Però, afortunadament, Aloy s'equivocava. N'han aparegut dues. L'autoria de les imatges és desconeguda.

LES IMATGES

El que s'hi veu

► En la imatge superior s'aprecia un nombre considerable de refugiats asseguts a l'entorn d'unes llargues taules. A la segona, a sota, l'aspecte de les cuines que es van habilitar per preparar els àpats. En ambdues instantànies es pot veure tota la paret emblanquinada amb calç a una alçada d'uns tres metres.

Els refugiats arriben a la Seu al final del 37

► La Seu va estar a punt de ser enderrocada a partir del setembre del 1936, tal com ho van ser unes altres set esglésies manresanes. En el web «El salvament de la Seu de Manresa, l'any 1936» s'explica amb detall com la basílica es va poder salvar. Per evitar-ne la demolició van caldre innumerable gestions de tot tipus. Les garanties que el monument no seria destruït van arribar definitivament quan el recinte fou utilitzat per a finalitats relacionades amb la guerra. Si bé a principi d'agost del 1937 el Consell Municipal acordava «habilitar l'edifici de l'ex-església de la Seu d'aquesta ciutat com a lloc d'allotjament de les tropes que puguin venir a aquesta ciutat, confeccionant-se ja en l'actualitat mil llits amb tots els atuellis corresponents, i a més s'instal·laran dutxes, rentadors, i totes les millores de caràcter higiènic que calguin», en realitat, a partir de l'octubre del 1937 serví per allotjar-hi els refugiats de guerra que anaven arribant a Manresa procedents de diferents punts de l'estat espanyol que havien estat ocupats per les tropes franquistes.

Refugiats a l'interior de la Seu asseguts a l'entorn d'unes llargues taules, entre el 1937 i el 1938

Les cuines que es van habilitar per preparar els àpats. Manresa va acollir més de 3.000 refugiats

Jocs de paraules a «Vint-i-cua»

► Daniel Ruiz-Trillo presenta avui al Casino un llibre de contes ple de palíndroms, anagrames...

S. PAZ | MANRESA

■ Un llibre de contes, ple de jocs de paraules: palíndroms, anagrames, equívocs, ambigüitats. Així defineix Daniel Ruiz-Trillo (Barcelona, 1973), professor de català, escriptor i blocaire, *Vint-i-cua* (Voliana Edicions), que avui presenta a Manresa, a les 7 de la tarda, a la biblioteca del Casino.

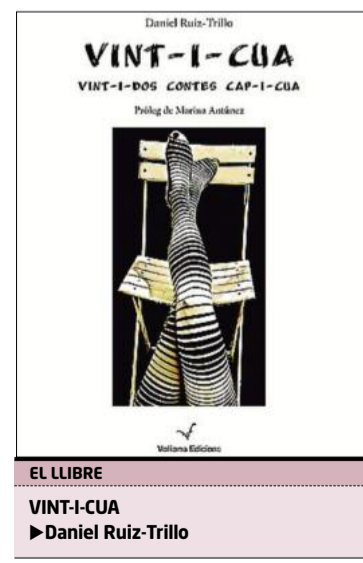
Ruiz-Trillo, que ha publicat 10 llibres de poemes i 4 de relats, que edita el blog versos.cat, i que col·labora en diferents mitjans, diu que cada conte dels que formen el llibre «és un exercici d'estil» en el qual casen les històries. Però a l'autor li interessa el «joc» que s'estableix amb les paraules i que el porta a considerar que «la literatura és infinita». Un dels contes està escrit en monosíl·labs i tots els títols són palíndroms.

Aficionat a les columnes que durant els anys 80 i 90 escrivia Màrius Serra a l'antic Avui i que demanava la participació dels lectors,

Ruiz-Trillo enviava les seves respostes «en correu tradicional». Va ser la seva primera aproximació als jocs de paraules. Aficionat a la literatura potencial francesa, el moviment d'avantguarda que buscava crear obres utilitzant tècniques d'escriptura limitada (*Verbàlia*, de Serra en seria un exemple), l'autor barceloní creu que *Vint-i-cua* està recomanat a qualsevol lector però, sobretot, «al món de l'ensenyament». Ruiz-Trillo estarà acompanyat avui per «amics manresans»: Jaume Piquet (poeta), Laura Tomàs (filòloga) i Elies Picanyol (músic).

Daniel Ruiz-Trillo

EL LLIBRE

VINT-I-CUA
► Daniel Ruiz-Trillo

VOLIANA EDICIONS. 14 EUROS. 74 PÀGINES